

ZPRAVODAJ

obce Mrsklesy

Čtvrtletník
ročník 14
číslo 54/2023
léto
zdarma

ÚVODNÍ SLOVO

Vážení spoluobčané,

blíží se čas letních prázdnin a s ním také přichází čas letních dovolených. Po několika letech proticovidových opatření a restrikcí si konečně můžeme tento čas užít bez větších obav o zdraví.

Jak jsme Vás již informovali v minulém čísle Zpravodaje, po dlouhém čase se podařilo instalovat a zprovoznit vysílač mobilního signálu. Instalované zařízení je prozatím využíváno pouze operátorem O2, nicméně hardwarově splňuje i parametry společnosti T-Mobile. V případě dohody se společností T-Mobile tedy nebude nutné dělat jakékoliv úpravy zařízení, přičemž zprovoznění vysílače pro operátora T-Mobile je dokonce možné dálkově, bez návštěvy technika v naší obci. Pevně doufám, že si společnost T-Mobile nenechá utéct zákazníky ke konkurenci a využije nově vybudovanou základnovou stanici na budově OÚ Mrsklesy pro rozvoj své sítě. Byla dokončena revitalizace dětského hřiště naproti kulturnímu domu. Proběhla kompletní výměna věžové sestavy a s tím spojená výměna dopadové plochy. Dosavadní šterková plocha byla dle současného trendu nahrazena litou gumou. Nová sestava je vyrobena z celokovové konstrukce s kvalitní povrchovou úpravou, a proto bude dlouhou dobu dělat radost nejen dětem, ale i jejich rodičům.

V návaznosti na stavbu nového místa na ukládání tříděných odpadů pod okružní křižovatkou byly zhotoveny tři gabionové zídky také u ostatních stanovišť pro umístění nádob v obci. Jedná se o lokality - točna Kovákov, u palírny a vedle restaurace U Rudolfa.

Byla zahájena stavba „Obnova dešťové kanalizace“. Výběrového řízení se zúčastnilo celkem 10 firem a jako cenově nejvýhodnější byla vybrána nabídka společnosti MODOS Olomouc. Výsledná smluvní cena je necelých 3,99 mil. Kč bez DPH, což je 57% rozpočtové ceny, která byla ve výši cca 7 mil. Kč bez DPH.

Oprava tří úseků dešťové kanalizace byla zahájena ve druhé polovině května. Po dokončení této poslední opravy technické infrastruktury bude mít naše obec veškeré inženýrské sítě v technicky velmi dobrém stavu, což dle mého názoru může konstatovat málokterá obec.

Naše obec se zapojila do III. etapy společného projektu „Doplnění sběru separovaných odpadů v obcích mikroregionu Bystřička“. V rámci tohoto byly zakoupeny další nádoby na tříděný odpad - 40 ks nádob na papír, 60 ks nádob na plast a 30 ks kompostérů. Součástí nákupu byl i benzinový štěpkovač a 2 ks velkoobjemových kontejnerů v celkové hodnotě 592 900 Kč. Podíl naší obce na nákladech na projekt je 25 % tj. 148 225 Kč vč. DPH. Pokud by měl kdokoli z občanů zájem, na obecním úřadě jsou k dispozici nádoby na tříděný odpad, tj. papír, plasty a BIO a domácí kompostéry.

Dále proběhlo výběrové řízení na projekt „Využití obnovitelných zdrojů v obci Mrsklesy“ na instalaci fotovoltaických elektráren na střechy šesti obecních budov. Nabídku podalo celkem jedenáct firem z celé republiky. Nejvýhodnější cenu ve výši necelých 3,4 mil. Kč bez DPH nabídla firma VR OZE systems s.r.o. z Tršic, která nám již v minulosti instalovala FVE na budovu ČOV. Cena je o více jak 1,1 mil. Kč nižší, než byla předpokládaná cena 4,5 mil. Kč. Nyní čekáme na rozhodnutí o poskytnutí dotace ze Státního fondu životního prostředí ČR.

Po dlouhých osmi měsících od podání žádosti o vydání stavebního povolení na parkoviště u podporovaného bydlení a u točny na Kovákově, bylo začátkem června 2023 Magistrátem města Olomouc zahájeno stavební řízení. Úředníci na MMOL jsou zavaleni prací, ale pokud se podaří získat stavební povolení v dohledné době, rádi bychom stavbu realizovali ještě v letošním roce.

Přeji vám všem prosluněné letní dny, prožité hlavně ve zdraví, a dětem krásné a bezstarostné prázdniny.

Petr Stratil
starosta

INFORMACE Z OBCE

Společenská kronika

Narodili se...
Ema Smrčková, Jakub Krátký

Ať se Ti mezi námi líbí a máš spokojený život.

Opustili nás...
Antonín Hrabal, Marie Hrabalová

Upřímnou soustrast.

CO SE UDÁLO

TURISTICKÝ DĚTSKÝ DEN

Společně s Turistickým oddílem jsme v sobotu 27. 5. 2023 zorganizovali Dětský den. Začínal cestou vlakem z Mariánského Údolí na Smilov a pokračovali jsme pěšky lesem na Hrubou Vodu, kde si děti s rodiči užili zdarma dvě jízdy na bobové dráze. Také měli možnost využít i další sportovní aktivity, třeba Kamzíkovu stezku. Po příjezdu vlakem zpět do Mariánského Údolí jsme šli na Kovákov, kde už byl připravený kůň, na kterém se děti mohly svézt. Po setmění zase mohly vyzkoušet svoji nebojácnost na stezce odvahy připravené Šárkou Zdařilovou. Úspěšné akce se zúčastnilo celkem 34 osob, z toho 20 dětí.

SLET ČARODĚJNIC

Na letošním Sletu čarodějnic, konaném v pátek 28. 4. 2023, nám počasí příliš nepřálo. Bylo chladněji a nakonec se kolem 19. hodiny i drobně rozpršelo. S průvodem od kapličky přišlo na Kovákov hodně malých čarodějnic a čarodějů a byli mezi nimi i nějací dospělí. Pro děti jsme připravili malování na obličeje, salon šerednosti a dílničku U baby Jagy. Letos děti vyráběly zcela překvapivě - čarodějnice. V průběhu akce se podařilo vztyčit krásně nazdobenou májku, která má letos 21 metrů a je vidět již zdaleka. Na závěr jsme upálili čarodějnici a opékali špekáčky.

OKÉNKO OPOZIČNÍHO ZASTUPITELE

Vážení spoluobčané,

toto okénko začnu velmi pozitivně. Chci pogratulovat a zároveň poděkovat spoluobčanům, kteří naši obec reprezentovali v neděli 7.5.2023 v Přáslavicích na druhém ročníku soutěže v Grilování makrel. Účastnilo se celkem sedm týmů z Přáslavic, Velké Bystřice a Mrskles. Naše týmy obsadily krásné 2. a 4. místo. I přes nepřízeň počasí se sešel velký počet lidí a akce byla (alespoň dle mého pohledu) velmi úspěšná.

Dne 9.5.2023 proběhlo veřejné zasedání zastupitelstva. Program byl velmi bohatý, takže vypíchnu pouze ty zásadní informace. Jednalo se o uložení finančních prostředků. Přišel zástupce banky Creditas, aby osobní účastí podpořil investici obce. K investování finančních prostředků obce je třeba přistupovat velmi uvážlivě, aby nedošlo k finančním ztrátám, jako v době před cca 10 lety. Obec by měla investovat především do svého majetku a svých občanů. Pokud jde o finanční investice, tak je potřeba samozřejmě myslet i na budoucnost, ale tady jednoznačně upřednostňuji investice do státních finančních dluhopisů. V této oblasti se v rámci rozpravy rozpoutala odborná diskuze mezi občanem Mrskles a zástupcem banky. Myslím, že by nebylo vůbec na škodu, kdyby se dotýčný občan uvolil a poskytl všem zastupitelům malé školení v oblasti investic a dluhopisů.

V bodě 12. programu zasedání se probírala žádost občanů o projednání věci zastupitelstvem. V rámci rozpravy se diskutovalo o možném neplnění povinností starosty na úseku pozemních komunikací, o neplnění povinností starosty vyplývajících ze Zákona o veřejných zakázkách a o používání nepravdivých informací ze strany starosty v rámci předvolebního letáku. Po vyslechnutí těchto závažných tvrzení jsem v bodě č. 13 programu zasedání navrhnul usnesení, které bylo odsouhlaseno. Tímto usnesením zastupitelstvo obce pověřilo kontrolní výbor, aby prověřil vznesená obvinění z bodu 12.

Poslední postřeh z naší obce se týká sekání trávy. Víím, že současným eko-trendem je kosení trávy 2x – 3x ročně, je ale potřeba u toho používat zdravý rozum. Dětská hřiště se už sečou pravidelně, což je naprosto v pořádku. Teď je potřeba se zamyslet nad trávou kolem křižovatek. Dnes (29.5.2023) je kolem silnic tráva vysoká již téměř jeden metr. Když řidiči vyjíždějí z vedlejší cesty na hlavní (např. z „tankové na hlavní“, od „Rudolfa“ na hlavní nebo z nové ulice na „tankovku“) tak ani z vysokého automobilu není do křižovatky vidět. Tady zjevně dochází ke snížení bezpečnosti silničního provozu.

Petr Malina
Zastupitel za SNK nestraníci za Mrsklesy a Kovákov

HISTORIE OBCE

ZANIKLÉ VODNÍ A VĚTRNÉ MLÝNY V OKOLÍ

V tomto článku vás chci seznámit se zaniklými mlýny a podobnými objekty, které byly pro lidstvo potřebné již od dob, kdy se začalo například pěstovat obilí nebo těžit dříví, popř. jiné suroviny jako sůl, kámen apod. Nebudu zde rozebírat technologie mletí obilí a jeho přeměnu na mouku, ale spíše vám v základních rysech popíšu, kde se v našem okolí nacházely nebo stále ještě nacházejí mlýny. Pokud se mi podaří zjistit dostatek informací, chtěl bych v dalším čísle Zpravodaje podrobněji popsat detaily fungování, historky a zajímavosti okolo mlynářského života.

Naše obec, stejně jako ostatní současné nebo i zaniklé vesnice, leží mezi poli a lesy. Je známo, že téměř každá domácnost si dopomáhala k obživě pěstováním různých plodin nebo vlastnila pole na nichž se pěstovaly obiloviny, především pšenice nebo žito. Stejně jako i dnes, bylo potřeba mouky, z níž se pekl chléb, buchty, koláče a jiné potraviny pro přirozenou obživu. V současnosti melou zrno technologicky vyspělé mlýny a mouku či hotové pečivo si běžně kupujeme v obchodech. V minulosti to tak jednoduché nebylo. Obilí si lidé vypěstovali na poli a zrno si vymílali doma na mlatu, ale semlít se muselo zajet do mlýna. Tím jsme se dostali k jádru tématu. Jak jsem již předeslal, v našem okolí bylo a stále je hodně polností, které plodily obilí a v lesích probíhala těžba dřeva. Taktéž je zde kopcovitá krajina, spousta potoků a říček čili vše splňovalo podmínky k tomu, aby zde mohlo vzniknout a fungovat hodně mlýnů na mouku a piliny. Dokonce výstavba větrných mlýnů byla podpořena i císařským patentem Josefa II. ze dne 1. října 1784 a císaře Františka I. z 1. prosince 1814. Podle nařízení císařovny Marie Terezie měl stát mlýn v každé obci. Jednoznačně byly však nejvíce rozšířeny vodní obilné mlýny. Mlýn stával snad u každé větší vsi nebo přímo v obci, ve Velké Bystřici například Petrův mlýn, dnes přestavěný na obytný dům (u ulice Kollárova), dále pak Horní mlýn, v jehož budově je v současnosti provozována restaurace. Mlýn je dnes bez vodního motoru, avšak stále mlýnským náhonem protéká boční větev říčky Bystřice, na níž ještě fungoval Prostřední mlýn, který vyráběl elektřinu (poblíž ulice U Pekárny) a dále pak Dolní mlýn, kde probíhala výroba elektřiny pro blízký cukrovar (v ulici Tovární). Tyto budovy mlýna stále stojí, ovšem žádný z nich není již funkční.

Nás však nejvíce zajímá oblast zaniklých mlýnů, tedy oblast VVP Libavá a našich Mrskles. Je pro nás jakousi zajímavostí, že v naší obci, která měla dosti polností, žádný mlýn nebyl. Větrný mlýn by tu celkem logicky mohl fungovat, např. v místě „u vodárny“ kde je dosti větrno, ovšem ani takovýto mlýn v Mrsklesích nestával. Avšak jestliže se podíváme na mapu, v místě zvaném „Suširna“ (patřící již do katastru Práslavic) dodnes stojí obývaná mlýnská budova s nefunkční mlýnicí. Dle historických pramenů měl tento mlýn v 19. století čtyři kola, z čehož lze vyvodit, že prosperoval. Záznamy uvádějí, že majitelem byl pan Josef Frank. Kolem roku 1930 bylo v provozu jen jedno kolo a mlynářem byl pan Klement Čejka. Je to možná náznak toho, že ve své vrcholné době býval mlýn velmi potřebný, ale postupem času mu zřejmě konkurence odebírala zákazníky. Mlýn dnes již nemá motor, kolo se časem postupně rozpadlo. Poháněla ho voda z blízké Vrtůvky, která na lopatky dopadala shora. Když přišlo suché období, sloužily jako zásobárna vody pro pohon mlýna poblíž se nacházející rybníčky. Pozůstatky mlýna jsou zde stále dobře viditelné, např. náhon, ztrouchnivělá hřidel kola, odtokový kanál. Jelikož je tento vodní mlýn kousek od Mrskles, pravděpodobně plně dostačoval pro potřeby obyvatel Mrskles i Práslavic, kteří zde mohli nechávat semlít obilí. Všichni také víme, že do Velké Bystřice je to kousek, a tak i tam mohli lidé vozit své obilí.

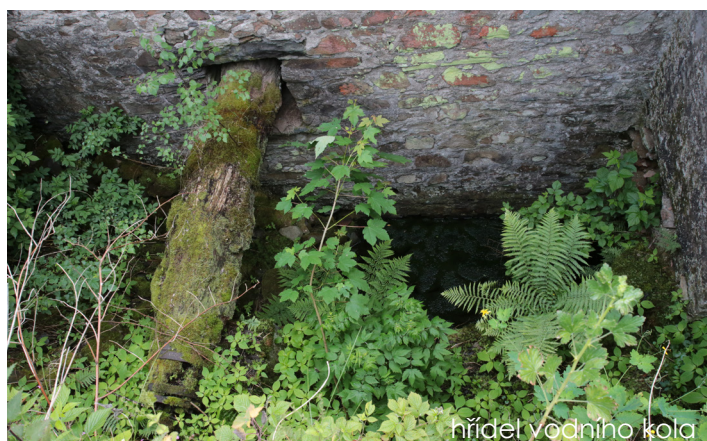
Tím jsem vylíčil situaci v nejbližším okolí a teď bych se chtěl dostat k mlýnům, které zanikly stejně jako většina obcí ve VVP Libavá. Tyto objekty jsou prakticky neexistující, zůstaly z nich pouze základové kamenné obvodky, stopy na mapách a historické zápisy nebo vzpomínky pamětníků. Mohu konstatovat, že mlýnů, vodních i větrných, bylo dosti a z toho důvodu je připomenu velice rychle. Jsem však rozhodnut, že jakmile se mi podaří získat více přesných informací, chtěl bych se k jednotlivým konkrétním objektům vrátit. Navíc jsem zjistil, že k některým z nich se občas váže nějaký zajímavý příběh nebo strašidelná historka. Však víte, co si lidé o mlýnech povídají, a že se někdy objeví záhadný či strašidelný příběh.

Pokud se tedy vrátíme do nejbližších zaniklých obcí směrem od našich Mrskles, musím rozhodně napsat o mlýnu pod Jestřabím, vodním mlýnu na potoce Hluboček. Jmenoval se Grundmühle, překládalo se jako Dolský mlýn. Je zvláštní tím, že ležel zakousnutý ve svahu. Majitelem byl pan Albert Bohnel. A nad Jestřabím fungoval také větrný mlýn, zvaný „Větrák“, mlynářem byl Josef Beck. V sousední Varhošti byly vodní mlýny dva - „Štomparňa“ (Stampfgrundhaus) a Schwarzmühle, čili „Schwarzův“ či v překladu „Černý mlýn“. Velice zajímavé, když se zde zrna mlelo na bílou mouku. Že by opět námět na strašidelný příběh? A v neposlední řadě stával větrný mlýn také mezi Varhoští a Jestřabím. U obce Nepřívaz, která ležela vedle Jestřabí směrem k Hrubé Vodě, stával na jejím horním konci větrný mlýn, jehož posledním mlynářem je zapsán pan Vojtěch Grégr. Ve mlýně ještě nebyla zavedena národní správa, neboť se jednalo o objekt, který byl v ochraně památkového úřadu, avšak mlýn nakonec podlehl demolicí ve vojenském prostoru. Významná obec Velká Střelná měla několik vedlejších objektů, samot. Nejznámější je zřejmě „Střelenský mlýn“ (Waltersdorfmühle), který sloužil jako obilný mlýn a také jako pila. Byl napájen dvěma náhony a jeho pověst je také velmi zajímavá. Mlýn několikrát vyhořel a byl zde zmařen lidský život. Dále pak samota Grundmühle (Dorfgrundmühle, také Hampelmühle), tj. moučný mlýn s pilou, u soutoku Lichničky s Hühnerbergským potokem, asi tři kilometry od obce. Od roku 1799 hospodařil na mlýně Josef Schwarz, na mletí a šrotování měl pouze dva kameny a nad mlýnem rybník zachycující vodu. Po roce 1829 se majitelé změnili a v době, kdy mlýn vlastnil Benjamin Blasinger z Hühnerbergu ho 19. května 1909 zasáhl požár a způsobil zánik mlýna.

Snažil jsem se sepsat nejzákladnější fakta pro přiblížení historie k vašemu vědomí a znovu opakuji, pokud by se mi podařilo sehnat další konkrétní informace nebo zajímavé příběhy, pověsti či pohádky, rozhodně je můžete očekávat v dalším článku Zpravodaje.

Roman Sedláček

ZVEME VÁS

MRSKLE(S)Y ROCKFEST

Srdečně vás zveme na 2. ročník festivalu Mrskle(s)y RockFest, který se uskuteční 15. července 2023 ve sportovním areálu. Na festivale vystoupí známé rockové legendy a stálíci na hudební scéně: KAMERON, PERSEUS/CALIBOS se zpěvákem Mirou Spilkou, PREMIER MYLIONS, HARLEJ REVIVAL OLOMOUC. O předprodeji vstupenek budeme informovat na plakátech a webových stránkách.

ROZLOUČENÍ S PRÁZDNINAMI

Srdečně zveme všechny děti a dospělé na společnou akci Rozloučení s prázdninami pořádanou s obcí Mrsklesy. Sejdeme se v sobotu 26. srpna 2023 v 15:00 hodin ve sportovním areálu. Pro děti bude připraven bohatý program, večer táborák s opékáním špekáčků a na závěr tradiční diskotéka. Bohaté občerstvení bude zajištěno po celou dobu akce.

HLEDÁNÍ SKŘÍTKA PODZIMNÍČKA

V neděli 24. září 2023 se uskuteční Hledání skřítky Podzimníčka. Sraz je na hřišti v Mrsklesích ve 14:30 hodin. Plnit úkoly půjdou malé děti i s rodiči Vrtovem a školáci lesem. Pokud se dětem podaří vylustit zaklínadlo, přijde mezi nás i sám skřítek Podzimníček. Následovat bude tvořivá dílnička s výrobou skřítků. V případě nepříznivého počasí se akce ruší.

INFORMACE Z OBCE

PROJEKT „PRO KAŽDÉHO“

V minulém čísle Zpravodaje jsem vám představila projekt, který má za úkol podporovat vaše nápady, podněty, poskytovat informace, které vás zajímají a v neposlední řadě poskytnout služby sdíleného sociálního pracovníka. K tomu, aby se záměr tohoto projektu naplnil, je potřeba získat vaše poznatky, potřeby a návrhy. Proto, jak bylo avizováno, předkládám otázky, na které dle vašeho zájmu prosím odpovězte. **Na následující straně tohoto vydání Zpravodaje naleznete lístek, do kterého můžete uvést své podněty.** Vyplněný lístek můžete anonymně vložit do schránky obecního úřadu v Mrsklesích. V případě poslední otázky prosím uveďte tel. kontakt. Vaše podněty budou sbírány do 31. 7. 2023. Děkuji.

Marie Liberdová
komunitní pracovník, tel. 736 679 603

ANKETNÍ LÍSTEK - Projekt „PRO KAŽDÉHO“

Vyplněný lístek, prosím, vložte do schránky na obecním úřadě.

-----odstříhnout-----

1. Co potřebuji

2. Co bych si přál

3. Co nového by mohlo být v obci zavedeno

4. Co umím

5. S čím bych mohl pomoci

**Spolufinancováno
Evropskou unií**

Bystřička, o.p.s.

Projekt "Pro každého"

CZ.03.02.01/00/22_008/0000092

-----odstříhnout-----

Pozvánka na 9. ročník běžeckého závodu

Terénní Vrtovská Jedenáctka

Kdy: neděle, **3. září 2023**

Kde: Sportovní Areál Mrsklesy

Trasa: **11 km** (kondiční běh 6 km)
lesní a kamenité cesty
v okolí potoka Vrtůvka

Start: **11 hod.**

Registrace: před závodem - online na www.TV11.cz
startovné 150 Kč (do 31. 8. 2023)
v den závodu - Sportovní areál Mrsklesy
startovné 180 Kč, 9:00 - 10:30 hod.

Informace: **www.TV11.cz**

fcb - Terénní Vrtovská Jedenáctka
e-mail: vrtovska11@seznam.cz
telefon: +420 605 966 433

Pořadatel: **mrsknisebou!** (z.s.)

Pod záštitou a za podpory:

Město Velká Bystřice

 MEDICPROGRESS

 Fagron
personalizing
medicine

 Služná **ČTVERKA**

 GRADIKO
design a tisk

 **PEVNOST
POZNÁNÍ**

Na Zpravodaji spolupracovali:
Petr Stratil, Jakub Dostálík, DiS.,
Ing. Roman Sedláček, Bc. Petra Murlová, Mgr. Kristýna Vítková Murlová

Vydavatel:
Obec Mrsklesy, Mrsklesy 49, 783 65 p. Hlubočky, IČ 649900940, Evidence MK ČR: E 19329
tel: 585 351 699, e-mail: ou@mrsklesy.cz, www.mrsklesy.cz

Tiskne:
Obec Mrsklesy v nákladu 250 ks. Datum vydání tohoto čísla: 21. 06. 2023
Příjem článků a příspěvků: zpravodaj.mrsklesy@seznam.cz
Vaše náměty můžete v zalepené obálce označené „Zpravodaj“ vložit i do poštovní schránky
obecního úřadu.